

# LANDELIJKE PROMOTIECAMPAGNES

**O**verzicht Campagnes 1970-1985

De landelijke promotiecampagnes tijdens de afgelopen jaren kunnen dan ook duidelijk ingedeeld worden in een vijftal fazen, die doelbewust cumulatief verlopen.

De eerste twee jaren (Sportbiennale 70 en 72, Sportiva 71) hadden zonder twijfel een zuiver sensibiliserend karakter, d.w.z. dat de bevolking er diende van overtuigd te worden dat de sportpraktijk om allerlei redenen levensnoodzakelijk is.

In de daaropvolgende fase (1973-1975) werd de klemtoon verlegd naar de continuïteit in de sportbeoefening. Men probeerde deze continuïteit te waarborgen door de oprichting van recreatieve sportgroeperingen in de hand te werken, dit via een zeer heterogeen aanbod van grote of kleinere hulpmiddelen, waaronder lesgevers, sportmaterieel en verzekering. De idee achter de nieuwe term 'SPORT+' (zeg plus), kreeg dan ook een concreet gestalte in de talrijke 'Sport+-clubjes' die in die tijd als paddestoelen uit de grond rezen.

De behoefte aan organisatie en begeleiding die hiermee gepaard ging, werd opgevangen door de uitbouw van een landelijk vrijwilligerskorps, nl. de gangmakers, d.w.z. plaatselijke promotoren en public-relations-agenten. Vanaf 1976 werd de organisatie en de structuratie van het sportbeleid verder uitgewerkt op gemeentelijk

niveau. Tot de voornaamste objectieven behoorden: de oprichting van sportraden, de uitbouw der gemeentelijke sportdiensten en de uitwerking van gemeentelijke sportnota's. Hierdoor ontstond nog dringender de behoefte aan een degelijk geschoold technisch kader. Enerzijds werden de BLOSO-opleidingscursussen geïnnoveerd en ontstonden er zeer gespecialiseerde opleidingen zoals die van sportfunctionaris en van sportconsulent. Anderzijds werd er een versneld opleidingsprogramma in het leven geroepen dat de suggestieve naam 'TOSS 80' meekreeg (technische opleiding sport en spel). Dit programma maakte gebruik van een aantal werkloze licentiaten en regenten lichamelijke opvoeding. Ze werden enerzijds tewerkgesteld in de 'mobiele scholen' om er initiatie te geven aan belanghebbenden, anderzijds konden zij via de 'sportateliers' hun vaardigheid verder uitdragen bij andere niet-gekwalificeerde werklozen.

In een vierde fase (vanaf 1978) werd gepoogd een wetenschappelijke onderbouw te vinden voor het Sport-voor-Allen-beleid. Hiervoor baseerde de overheid zich op een aantal recente sociologische onderzoeken van Vlaamse wetenschappers. In functie van enkele achtergebleven bevolkingsgroepen werden bijzondere jaarcampagnes gelanceerd op de vijftigplussers (in 1978), op het kind in het jonge gezin (in 1979), op de vrouw (in 1980), de mindervaliden (in 1982).

In 1981-1982 werd de impulsactie

'Volkssporten in Vlaanderen' in samenwerking met de Vlaamse Volkssportcentrale gelanceerd. Deze campagne had als doel, via studie, documentatie, educatieve projecten en begeleiding, de volkssporten in Vlaanderen te vermaatschappelijken en nieuwe bevolkingsgroepen tot de sport te brengen.

1983-1986 was de vijfde fase waarin vanuit het overheidsbeleid vernieuwde impulsen worden gegeven naar het gemeentelijk- en schoolsportbeleid. Doelstellingen zijn enerzijds een consolideren en verbeteren van de bestaande beleidsperspectieven, anderzijds een activeren tot participatie aan, en het voeren van een beleid.

Thans bevinden we ons in een zesde fase, 1987..., waarin, na het gemeentelijk en schoolsportbeleid, nu het provinciaal sportbeleid wordt gevisieerd. In een volgend hoofdstuk gaan we dieper in op deze laatste twee fazen.

## Sportbevorderingsbeleid en publiciteit

Uit voorgaande blijkt dat een voortdurende sensibilisatie van de bevolking een noodzaak is om haar bewust te maken van het belang van de sportieve beweging of om dit bewustzijn levendig te houden. Dit vraagt een actief communicatiebeleid. Reeds van bij het begin werd er dan ook gebruik gemaakt van in de tijd passende reclame-technieken om op een doeltreffende wijze de actieve sportbeoefening te promoveren.

Het wetenschappelijk onderzoek



van Dr. U. Claeys (1980) bevestigde nogmaals dat een doorgedreven sportsensibilisering met publicitaire hulp lovenswaardige resultaten tot gevolg heeft. Op twaalf jaar tijd is het aantal sportbeoefenaars gestegen van twintig naar tachtig procent. Er werd duidelijk een enorm potentieel aan nieuwe sporters gevormd. In de publiciteit werd steeds geprobeerd om het beeld dat men zich van sport tot nog toe vormde voor de sportende mens als meer overtuigend, bewustvormend en aantrekkelijk over te laten komen. In de jongste jaren gebeurde dit in hoofdzaak door het lanceren van

specifieke jaaracties. Via de deskundige inbreng van een publiciteitsfirma die op basis van marketing en efficiënte adviezen een strategie uitwerkt, wordt er publicitair materiaal aangemaakt met een dubbele boodschap: SENSIBILISATIE en INFORMATIE. Creaties: imago, logo, beeld; mediaselectie en mediaplanning; audiovisuele technieken worden aangewend bij de strategische aanpak. In deze aanpak worden in hoofdzaak volgende publiciteitstechnieken vooropgesteld:

a. Sensibilisatiemiddelen: moeten voor de sportende mens overtuigend, bewustvormend en aantrekkelijk overkomen:

- via indirecte reclame: 20 m<sup>2</sup> affichage, stationsaffichage, affichettes, badges, stickers;
- via directe reclame: opdrukaffiches, raamaffichettes, advertenties in tijdschriften.
- b. Informatieve middelen: omvatten concrete en praktische bruikbare antwoorden ten behoeve van alle sportbeleidsverantwoordelijken en structuren:
- via praktische mailing: informatiepakket, brochures, circulaires, typeprogramma's en oefenreeksen;
- via audiovisuele middelen: dia-, film- of videomontage.

## FAZE 5 : 1983-1986

# IMPULSEN GEMEENTELIJK-EN SCHOOLSPORTBELEID

## CAMPAGNE 1983-1984

**"Sport is tof en... het kan best in je buurt"**

In 1983-1984 hebben we onze aandacht speciaal gericht op het "Gemeentelijk Sportbeleid", uitgaande van volgende slogan : "Sport is tof en... het kan best in je buurt".

De vertaling van ons Sport-voor-Allen-beleid naar het gemeentelijk niveau is van doorslaggevende betekenis. We stellen vast dat niet alle gemeenten de oproep van het BLOSO met hetzelfde enthousiasme willen, kunnen of blijven beantwoorden, zodat op dit ogenblik de Vlaamse gemeenten zich allen op een verschillend evolutiemoment bevinden in hun realisatie van het "Sport-voor-Allen-beleid". We waren er dan ook van overtuigd dat een individuele aanpak zich terug opdringt. Vooral omdat heel wat gemeentebesturen anno 1983 voor een nieuw 6-jarig gemeentelijk sportbeleid stonden, met heel wat nieuwe schepenen van sport. Tijd dus voor bezinning, terugblik en prospectie, met het doel voor ogen dat elk gemeentebestuur de verantwoordelijkheid draagt voor een goed functionerend sportbeleid. Deze verant-

woordelijkheid, vertaald op lokaal niveau, vraagt zowel het creëren van de nodige voorwaarden als het aanbieden van een ruim gamma van mogelijkheden aan de gebruikers. In een tijd van inleveringen komt deze noodzaak duidelijker aan het licht : "Er is minder geld voor nieuwe dingen, het bestaande moet beter worden!" Het komt er dus op aan het verworvene nog efficiënter te gebruiken. Dit is ons inziens een beleidsoptie waarvoor elk gemeentebestuur staat. Naast het bepalen van een **beleid**, vormen **advies, beheer en uitvoering** noodzakelijke sleutelbegrippen voor het lokaal sportgebeuren. Bovengenoemde basisbegrippen vormen dan ook de hoofdbrok van ons actieplan naar de lokale beleidsverantwoordelijken toe. De realisatie hiervan vraagt enerzijds een degelijke uitbouw van een geleidend kader, werkings- en samenwerkingsstructuren, anderzijds een deskundige aanpak van management.

### Basiselementen van het gemeentelijk sportgebeuren.

#### Beleid

Geen enkel gemeentebestuur kan nog een welzijnsprogramma reali-

seren zonder dat daarin de sport een voornaam plaats inneemt. Ook het gemeentelijk niveau moet tegenover het sportgebeuren haar verantwoordelijkheid opnemen zoals dat op nationaal niveau en in bepaalde provincies gebeurt. De schepenen van sport is de aangevoerde persoon om de sportbelangen te verdedigen bij zijn collega's in het schepencollege en de gemeenteraad. Deze verantwoordelijkheid zal hij omzetten in een planmatig sportbeleid neergeschreven in een gemeentelijke sportnota.

— Om de richting te bepalen welke de sportevolutie in de gemeente kan en zal volgen, dient deze sportnota een inventaris in te houden enerzijds van de sportmogelijkheden binnen de gemeente (accommodaties, materiaal, verenigingen,...), anderzijds van de behoeften die binnen de gemeente leven. Eens de opties gekozen voor de toekomst worden de nodige prioriteiten afgebakend. De nieuw gekozen gemeentelijke mandatarissen kunnen binnen hun beleidsperiode de nodige prioriteiten vastleggen op korte (1983-1984), middellange (1985-1986) en lange termijn (1987-1988).

— De financiële mogelijkheden werken beperkend bij de keuze van prioriteiten binnen de verschillende beleidsinstrumenten zoals infrastructuur, materiaal, promotie, vorming, subsidiëring, e.a.

— De degelijkheid van een sportnota en de succesrijke uitwerking ervan zullen in grote mate afhangen van de houding die het gemeentebestuur zal aannemen tegenover de inbreng van bestaande inspraak- en uitvoeringsorganen of tegenover de oprichting van dergelijke structuren.

— Om een vlotte en deskundige uitvoering van het beleid mogelijk te maken, kan het gemeentebestuur een sportdienst uitbouwen o.l.v. een sportfunctionaris. Gezien de verregaande specialisatie binnen het sportgebeuren is deze deskundige absoluut nodig en dient hij, gesteund door het noodzakelijke administratief personeel, voldoende aandacht te besteden aan zijn belangrijke promotiezaak.

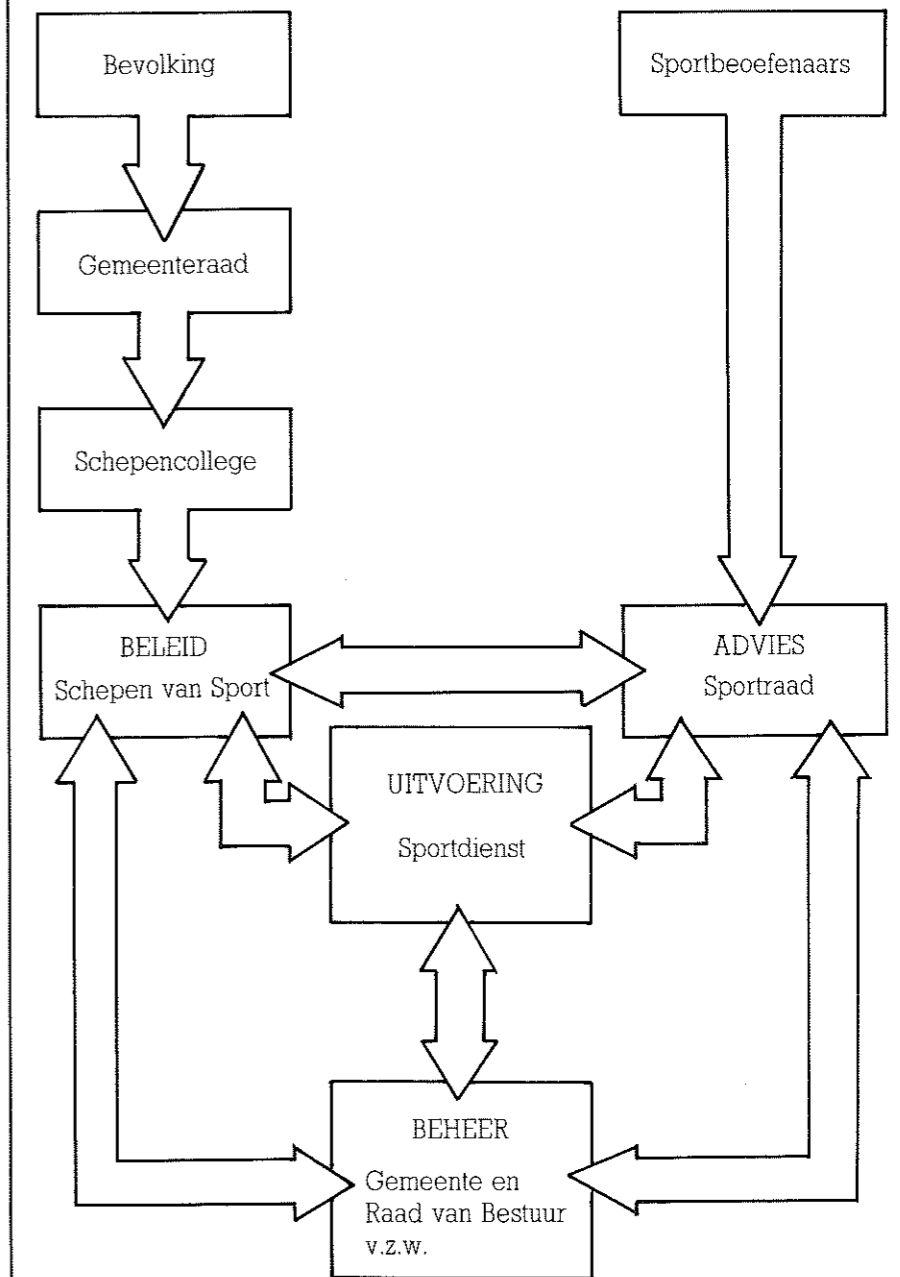
#### Advies

Sedert meer dan 15 jaar groeit in Vlaanderen bij de inwoners van de gemeenten de behoefte aan actieve deelname aan de plaatselijke samenleving. Deze deelname beperkte zich aanvankelijk tot allerlei pogingen om meer inspraak te bekomen bij de overheid via allerhande adviesraden die onder alle mogelijke benamingen en vormen het levenslicht zagen. Door het Cultuurpact — decreet van 28 januari 1974 — wordt ook participatie in het sportbeleid een wettelijk gegarandeerd recht en wordt de zorg voor die participatie in het sportbeleid niet langer gezien als een "vrijblijvende aange-

legenheid" maar wel als een verplichting aan de overheden opgelegd. Door het Cultuurpact en het de-

creet van 12 december 1974 betreffende de Cultuurraden werd de mogelijkheid geboden een culturele raad op te richten waarvan

### Basiselementen van het gemeentelijk sportgebeuren



ook de jeugd- en sportorganisaties als aangesloten leden deel uitmaken. De minister liet indertijd echter ook de mogelijkheid open om een aparte sportraad naast de culturele raad op te richten.

De sportorganisaties opteerden al snel voor een eigen, zelfstandige sportraad die tevens een betere garantie inhield voor een meer informele werking dan deze die wettelijk voorzien was door het decreet betreffende de culturele raden.

Bewust van de positieve, vormende en praktische waarde van de participatie binnen het sportbeleid blijft het BLOSO streven naar de oprichting van een sportraad in iedere gemeente.

#### Beheer

Advies en participatie bij beheer van instellingen die in eigendom of vruchtgebruik zijn van de gemeentelijke overheid en door haar beheerd worden, vallen eveneens onder de toepassing van het Cultuurpact. Dit Cultuurpact heeft slechts betrekking op de "culturele instellingen", waaronder de sportinfrastructuur, en is ook van toepassing op VZW's die via een concessie, uitgaande van de gemeente, in de sportsector werkzaam zijn.

Advies en participatie blijven echter niet beperkt tot het beheer van de bestaande infrastructuur. Door de algemene bepaling van artikel 3 van het Cultuurpact, namelijk dat de overheidsinstanties de gebruikers en alle ideologische en filosofische strekkingen moeten betrekken bij de voorbereiding van het Cultuurbeleid, gelden deze ook voor de planning van de sportinfrastructuur.

Wenst een gemeente in aanmerking te komen voor een erkend sportcentrum en subsidiëring van één of meer sportfunctionarissen,

dan dient voldaan te worden aan de bepalingen van het decreet van 7 december 1976 en het K.B. van 8 mei 1978.

Inzake advies en beheer, kan de gemeente dan kiezen uit twee mogelijkheden :

- a. De gemeente wordt bijgestaan door een 'Raad van Bestuur' die samengesteld is voor de ene helft uit vertegenwoordigers van de gemeentelijke overheid, volgens het evenredige stelsel, en voor de andere helft uit leden afgevaardigd door de door de gemeente erkende sportraad. De 'Raad van Bestuur' is, binnen de perken van de begroting en na goedkeuring van elke uitgave door de inrichtende overheid, bevoegd voor de programmering en sportieve inhoud van de eigen activiteiten van het sportcentrum.
- b. Een vereniging zonder winstoogmerk waaraan door de gemeentelijke overheid het beheer over het sportcentrum bij overeenkomst wordt toevertrouwd. In dit geval moeten de statuten van de vereniging zonder winstoogmerk bepalen dat zij, in elk van de statutaire organen, bestaat : voor de helft uit leden afgevaardigd door de inrichtende overheid, volgens het evenredig stelsel, en voor de andere helft uit leden afgevaardigd door de door de gemeente erkende sportraad.



#### Uitvoering

Om opties, beslissingen en adviezen te kunnen uitvoeren en om de uitbouw van het totale sportgebeuren binnen de gemeente vlot te laten verlopen, is de aanstelling van een sportfunctionaris noodzakelijk. Alhoewel men in een eerste fase vaak een beroep doet op een BTK-er (Bijzonder Tijdelijk Kader) of tewerkgestelde werkloze zal men op termijn opteren voor de opname van een gediplomeerd sportfunctionaris in een vast kader. Wil een gemeente in aanmerking komen voor nationale subsidiëring van één of meer sportfunctionarissen, dan dient voldaan te worden aan de bepalingen van het decreet van 7 december 1976 en het K.B. van 8 mei 1978. Deze bepalingen hebben vooral betrekking op de hoeveelheid infrastructuur (in eigendom of genotsrecht van de gemeente) en de beheersvormen nodig om als sportcentrum erkend te worden. Sportfunctionarissen zonder volwaardige en uitgebouwde sportdiensten kunnen hun taak niet aan. De sportfunctionaris heeft administratieve en logistieke steun nodig om het enorme pakket opdrachten aan te kunnen. In deze tijd besparen op mensen, die aan het beleid gestalte moeten geven, is onverantwoord.

Voor onderhoud en terreinverzorging moet hij kunnen rekenen op medewerking van andere gemeentelijke diensten zoals de technische dienst en de aanplantingsdienst. De sportfunctionaris moet zich tenslotte omringen met een aantal vrijwilligers (wijkgangmakers, bedrijfgangmakers, schoolsportgangmakers, milieugangmakers en sportverenigingen) die hem het grootste gedeelte van de sportpromotie en -organisatie uit handen kunnen nemen. Het stimuleren van de bevolking tot actieve sportbeoefening is een gezamenlijke taak van gemeente-

bestuur, adviesraden en sportdienst. Bij de uitwerking van het "Sport-voor-Allen"-beleid zal derhalve de promotie het doel en de drijvende kracht blijven. Hierbij zal de sportfunctionaris als hoofdgangmaker een beroep doen op de verschillende gemeentelijke gangmakers. De werkwijze die het BLOSO heeft gevolgd bij de realisatie van haar doelstellingen kan zeker ook dienstig zijn bij de uitwerking van deze "Sport-voor-Allen"-doelstellingen op gemeentelijk niveau.

#### Structurele BLOSO-service aan de gemeenten en de lokale bevolking.

Eenzijds was de campagne gericht naar de gemeentelijke beleidsverantwoordelijken, onder de noemer : Uitvoerige voorlichting - Degelijke Begeleiding - Nieuwe Impulsen.

Anderzijds een campagne naar het publiek, via informatie en sensibilisatie de bevolking activeren tot participatie aan het gemeentelijk sportbeleid. De service-verlening bestaat uit :

*ten eerste* : informatie bieden via een **introductiefilm** over het gemeentelijk sportbeleid. Deze videomontage werd gemaakt vanuit de optiek dat de nog tamelijk nieuwe gemeentebesturen die zulks wensen, degelijk geïnformeerd en begeleid moeten worden bij het opzetten van een modern gemeentelijk sportbeleid. Inhoudelijk streeft de film naar het sensibiliseren, bewustmaken en motiveren van gemeentelijke beleidsvoerders over thema's zoals sportbeleid, sportbeheer, advies en uitvoering en over de verbetering van de samenwerking tussen de gemeenten en het BLOSO. BLOSO-inspecteurs vertonen op bijeenkomsten van gemeentelijke sportverantwoordelijken deze film.

Dit om een lokaal en toekomstgericht overleg tussen schepenen, voorzitters van sportraden, sportfunctionarissen en gangmakers op dreef te brengen.

*ten tweede* : een vademecum ter hand te stellen over "**Het Gemeentelijk Sportbeleid in Evolutie**". Dit vademecum is een werkinstrument voor de optimalisatie van het gemeentelijk sportbeleid en is opgebouwd rond de reeds genoemde 4 basiselementen : advies, beheer, beleidsbepaling en uitvoering. Het is geen star handboek, maar een richtingsaanwijzer, een platform voor beden-

BLOSO-inspecteurs een intentieverklaring op over de vernieuwingen die zij binnen twee jaar op lokaal vlak willen realiseren. Die beleidsvoornemens kunnen geval per geval sterk verschillen. Na afloop, in 1985, zal een uitgebreide jury de best geslaagde realisaties bekronen. Elke Vlaamse gemeente kan een intentieverklaring afleggen en zich kandidaat stellen voor de titel "Sportieve Gemeente".

*ten vierde* : de uitgave verzorgen van een "**Sport-is-Tof-krant**". Hiermede wil het BLOSO de potentiële sportconsument bondig en



kingen rond structuren en beleidsopties, een aanzet om het beleid op lokaal vlak op te bouwen voor de komende jaren. De provinciale BLOSO-diensten lichten dit vademecum toe op regionale bijeenkomsten van schepenen voor de sport en andere sportbeleidsverantwoordelijken.

*ten derde* : het activeren van een vernieuwde en naar maat gesneden actie "**Sportieve Gemeente**". Het opzet is eenvoudig : de gemeenten die willen meedoen stellen in overleg met de provinciale

concreet informeren over :  
- Sport in het algemeen en enkele sporttakken in het bijzonder; een pleidooi voor meer en gezonde sportbeoefening;  
- sportmogelijkheden in eigen gemeente (in clubverband) en in het BLOSO, nl. sportkampen, sportschoenen, kaderopleiding, lesgevershulp, uitlening van sportmateriaal;  
- verzekeringsaspecten binnen de sport en een aantal suggesties over lichaamshygiëne, aangepaste kledij en voeding, goede voorbereiding en opwarming.

Gemeenten die meewerken aan de verspreiding van de Sport-is-Tof-krant kunnen op de laatste pagina informatie afdrukken over de sportmogelijkheden, de clubs, de sportorganisaties en de sportinfrastructuur in de eigen gemeente. Deze krant heeft een oplage van 300 000 exemplaren. Gemeenten die deze krant ter beschikking van hun inwoners wensen te stellen, kunnen de provinciale inspectie-diensten van het BLOSO contacteren. Bij de distributie van de krant wordt prioriteit gegeven aan gemeenten die duidelijk een inspanning doen om de Sport-voor-Allen-filosofie in hun beleid op te nemen; aan rurale kansarme gemeenten en aan pilootgemeenten.

#### ten vijfde : publicitaire campagne.

Een 20m<sup>2</sup> affiche die geplaatst werd op 300 borden in het landelijk gedeelte van Vlaanderen. Het doel van deze sportimagobevorderende campagne is het sportbeoefenen in en met de gemeente stimuleren en het gemeentelijk sportbeleid te bevorderen. Naast de 20 m<sup>2</sup> affiche werden nog andere middelen ingezet als communicatiedragers van onze boodschap, nl. :

- de affiche waarvan de plaatsingsmogelijkheden velerlei zijn; om de gemeente-borden te sieren, als raamaffiche of als muuraffiche op publieke plaatsen.
- de indrukaffiche om plaatselijke sportmanifestaties, instuiven, doelgroepenacties aan te kondigen in de gemeente;
- de zelfklevers.

#### Sport is tof en... het kan best op school.

##### Inleiding

De school als vormings- en opvoedingsinstelling heeft te maken met het welzijn en de ontwikkelingskansen van één miljoen school-

gaanden. Met de vorming van "de mens in de wereld" voor ogen is de school dan ook verantwoordelijk voor de realisatie van enige waardevolle zingeving van mens en gemeenschap. Eén aspect van deze zingeving is "de schoolsport" waarbij de vorming van onze jeugd als voorbereiding op een stuk vrijetijdsbesteding centraal staat. Indien jonge mensen van bij het begin sport-minded gemaakt worden, zullen zij later vanzelfsprekend hun vrije tijd zinvol besteden.

Onderwijs en schoolsport zullen dus nog meer hun handen moeten in elkaar slaan om hun positie in de economisch onder druk staande samenleving te behouden en hun maatschappelijke functie waar te maken.

Het maatschappelijk belang van de sport geldt immers voor eenieder en betekent voor de 60-plusser sociaal contact, voor heel wat vrouwen een aantrekkelijk alternatief, voor de migranten en mindervaliden een middel tot integratie,...

Men stelt echter vast dat het sportgedrag bij schoolverlaters en pas afgestudeerden niveleert omwille van de achterstand in hun jeugd opgelopen en dat de hoofdoorzaak van de achterstand van de vrouw op de man inzake sportbeoefening ligt bij de opleiding, zowel op school als extra-curriculair in het kader van de schoolsport. Dit leidt tot het besluit dat het mogelijk maken van de sportbeoefening voor eenieder die dit wenst, op school moet beginnen. De school als voorbereiding op het maatschappelijk leven moet onze jeugd de kans geven om de meest uiteenlopende disciplines te beoefenen, waarbij vooral de lifetime sporten voldoende aan bod moeten komen, gezien de basis die kan gelegd worden voor een levenslange sportbeoefening.

Onze utilitaristische maatschappij leidt tot spanningen voor het individu binnen de school, zodat het in evenwicht houden van de balans zich vooral buitenschools gaat manifesteren.

De schoolsport zou echter in de eerste plaats IN de school zelf moeten plaats vinden en zou meer moeten zijn dan "enkele uurtjes sport per week".

Schoolsport mag dus niet gereduceerd maar moet geïntegreerd worden door een evenwaardige dimensie aan de totaalopvoeding van de leerling toe te voegen, namelijk die van wederzijds begrip, fairplay, gezondheid, verantwoordelijkheid, eerlijkheid, solidariteit. Reeds sinds 1972 werd in het kader van Sport<sup>+</sup> (promotie van de Sport-voor-Allen in Vlaanderen) in de lagere scholen jaarlijks een actie georganiseerd, die aanvankelijk de naam "Sportiefste School" meekreeg.

In 1977 werd de titel "Sportieve School" gelanceerd, dit om het competitief element uit de actie te bannen en om meer de nadruk te leggen op "een wedstrijd met zichzelf".

In 1979 werd de actie uitgebreid tot het secundair onderwijs en werd er in het basisonderwijs de formule Sportieve School<sup>+</sup> aan toegevoegd. In dit jaar werd ook gestart met het omnisportbrevet en de landelijke schoolsportdag. Gezien het maatschappelijk belang van de schoolsport, de draagwijdte en haar impact op de continuïteit van de sportbeoefening bij schoolverlaters, stelt het BLOSO en de SVS (Stichting Vlaamse Schoolsport) in het schooljaar 1984-1985 de klassieke Sport<sup>+</sup> actie in het teken van de schoolsport.

# HET JAAR VAN SCHOOLSPOORT

## 1984-1985

### Een eerste speerpuntactie werd geboren onder de naam 'Sport-Actieve School'.

Na een looptijd van zeven jaar wordt de succesrijke actie sportieve school ter gelegenheid van het schoolsportjaar onder een nieuwe formule voorgesteld.

Deze hernieuwde vereenvoudigde actie, die de naam Sport-Actieve School meekreeg, wenst hiermede sterkere en permanente impulsen te geven naar alle scholen tot deelname aan georganiseerde en zelf te organiseren schoolsport. Daarnaast beogen we hiermede elke school aan te zetten tot het behoud en verder uitbouwen van een omnisportclub, het aanzienlijk verlichten van de administratieve handelingen en het beter betrekken van de schoolgaande jeugd bij de actie d.m.v. visualisering van de actie naar de leerlingen toe met een actuele vormgeving.

Ten tweede wensen we een betere samenwerking met de traditionele sportbonden te creëren. Willen wij de leerlingen aanzetten om ook na de periode dat ze schoollopen, blijvend aan sport te doen, dan moeten wij hen tijdig in contact brengen met de sport binnen de clubs.

Via samenwerkingsovereenkomsten, die met diverse sportfederaties werden afgesloten, werd een wisselwerking concreet uitgebouwd.

De federaties kunnen hun sport promoten binnen de scholen, in nauwe samenwerking met de

schoolsportraden. De leerkrachten ontvangen begeleiding en de mogelijkheid bestaat om sportinfrastructuur gezamenlijk te benutten. Binnen de scholen zelf wordt belangstelling gewekt, krijgen de leerlingen de mogelijkheid zich te initiëren.

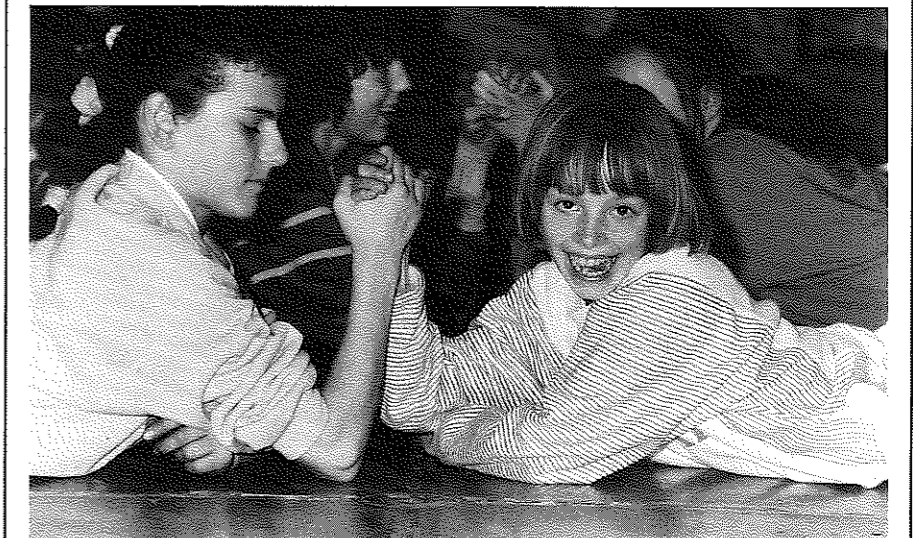
Zij kunnen ook uitgenodigd worden om aan bijzondere voorwaarden sportwedstrijden bij te wonen. Dit alles in het kader van de geplande actie rond de schoolsportkaart (zie verder).

Benevens de traditionele sportfederaties, waarvan de meeste reeds een zekere beoefening kenden in de scholen, werden ook een aantal nieuwe bonden uitgenodigd om met ons samen te werken (speleologie - alpinisme - judo - wielertoerisme - ijsschaatsen - rolschaatsen - base- en softball...).

Een derde initiatief in de rij is het geven van **initiatielessen** (5x2 uren).

Speciale lesgeverskredieten bij een aantal sportfederaties en bij het BLOSO werden ter beschikking gesteld voor initiatiecycli van 10 uren (5x2 uren) voor het volgende aanbod van sportdisciplines :

- Badminton
- Baseball/Softball
- IJshockey
- Jazzgym
- Judo
- Korfbal
- Krachtbal
- Mini-basketbal
- Mini-volleybal
- Oriëntatieloop
- Planktennis (basisonderwijs)
- Roeien
- Tafeltennis
- Zwemmen (voor kleuters)



De geïnteresseerde scholen dienen te zorgen voor deelnemers, data, uren, infrastructuur en eventueel andere materiële voorzieningen, afhankelijk van de sporttak.

Een vierde actie is het project 'Sportieve Speelplaatsen' waarbij een audiovisuele montage werd gerealiseerd en verspreid naar de scholen toe.

Als laatste actie naar de leerlingen toe werd vanaf dit schooljaar in alle onderwijsnetten de **schoolsportkaart** aangeboden. In ruil voor een summiere bijdrage van 150 fr. krijgt elke leerling extra voordelen voor het bijwonen van sportmanifestaties, het afhuren van sportaccommodaties, voor de aankoop van sportmateriaal en bij de tarieven van BLOSO-sportkampen. Ook leekrachten, sportverantwoordelijken en de schoolsportgangmakers kunnen hun sportkaart valoriseren. Naar de pedagogische begeleiders toe, werden ook een reeks initiatieven uitgedacht: zo worden er vijf werkbezoeken gepland i.v.m. de geïntegreerde werkperiodes, met de bedoeling de directies van de scholen te laten kennis maken met de infrastructuur die geboden wordt in Vlaanderen.

- voor de schoolsportgangmakers wordt er een kaderweekend gepland om deze verantwoordelijken bij hun opdracht te helpen door het aanbieden van een aangepaste cursus.
- om de zin van het "Jaar van Schoolsport" duidelijk te omschrijven en het programma zo uitvoerig mogelijk te kunnen toelichten worden provinciaal, per schoolsportfederatie, studiebijeenkomsten belegd.
- ter gelegenheid van het schoolsportjaar 1984-1985 wordt voor de laatste maal de landelijke schoolsportdag onder dezelfde vorm gelanceerd.

Tijdens de week van 6 tot 10 mei werd van elke school een maximale inspanning verwacht om een daverende schoolsportdag te organiseren. Als apotheose van het schoolsportjaar, tevens als laatste initiatief in de rij, is op donderdag 23 mei 1985 tussen 12.00 en 16.00 uur de "Loop naar de Maan"-race georganiseerd in en rond alle scholen in Vlaanderen. Alle leerlingen en personeelsleden werden aangezet om kilometers te lopen, die samengegeld, minstens éénmaal de afstand aarde-maan (348 000 km) moesten bedragen.

Met deze sensationele afsluiting van het schoolsportjaar 1984-1985 kan het dynamisme van de Vlaamse Schoolsport doordringen tot ver buiten de grenzen. Om het jaar van de schoolsport landelijk bekend te maken en de initiatieven degelijk te ondersteunen en toe te lichten werden op publicitair vlak affichettes, raamfiches en stickers aangemaakt. Bovendien werd een folder verspreid naar één miljoen schoolgaande kinderen en is er een brochure als handleiding ten gerieve van de schooldirecties.

# SPORT is tof!

en kan best in je school!

Wat moet er juist gerealiseerd worden?

Eerst en vooral inschrijven en een schoolsportraad oprichten. Dat laat men best aan de schooldirectie over. De school heeft wel jullie aanmoediging hiervoor nodig. Voor alle andere vakjes kan ze niet buiten jullie inzet en medewerking.

Zo zal je school zelf aantal sportieve activiteiten organiseren (b.v. klaskamers ploenschappen). Ook zal ze zich inschrijven voor manifestaties ingericht door de schoolsportfederatie (b.v. veldlopen, zwemwedstrijden, enz...)

Als jullie dan nog een aantal brevetten halen en de school zich tenslotte ook inschrijft voor de schoolsportdag, dan... is de titel "Sport-Actieve School" binnen.

WAT KAN HIJ MET EEN BAL!

JE SCHOOL!

HOE INZET!

HEB JE AL EEN SPORTBREVET!

SAMEN SPORREN!

LANDELIJKE SCHOOLSPORTDAG

## CAMPAGNE 1986-1990

### "Sport-is-tof-actie"

De sport-is-tof-actie werd gelanceerd in 1986 en beoogt gedurende vijf jaar lang Vlaanderen te bespelen op het gebied van de sportbedrijvigheid.

De sport-is-tof-actie is er voor iedereen met een concreet aanbod. Een aanbod dat volledig door het plaatselijke sportbeleid is geïnspireerd en een variatie behoort te zijn van lokale aantrekkelijke initiatieven voorgelegd ter erkenning aan het BLOSO.

### Procedure van de actie

- Provinciale voorstelling van de Sport-is-tof-actie voor sportraden, sportdiensten en gemeenten.
- Gemeenten die met deze nieuwe Sport+ actie willen meedoen ontvangen het nodige publicitaire materiaal om deze actie in hun gemeente kenbaar te maken.
- Strategie en procedure van werking worden aan de regionale consulent meegedeeld.
- Sportdiensten, sportraden, gangmakers en organisaties doen — via de administratieve hoofdverantwoordelijke — aanvragen bij de provinciale inspectiediensten om de door hen georganiseerde Sport+ activiteiten te erkennen als een Sport-is-tof-actie.
- Dit kan gebeuren via presentatie van een planning ofwel actie per actie.
- Een provinciale erkenningscommissie beoordeelt deze aanvragen. Bij positieve beoordeling ontvangt men de nodige invulaffiches en deelnemingskaarten.

### Hoe deelnemen?

Deelnemen aan de Sport-is-tof-

actie kan via een Sport-is-tof-kaart. Bij elke deelname wordt na de activiteit een mini-sticker aangebracht. Men kan deelnemen op drie niveaus. Dit moet echter in de juiste volgorde gebeuren. Telkens een niveau werd afgewerkt, dient de kaart te worden ingeleverd bij de persoon die ze heeft afgeleverd.

#### Niveau 1

Om niveau 1 te behalen moet men deelnemen aan vier "Sport-is-tof"-activiteiten.

#### Niveau 2

Deelnemen aan 6 "Sport-is-tof"-activiteiten.

#### Niveau 3

Het laatste niveau en tevens het zwaarste: deelnemen aan 10 "Sport-is-tof"-activiteiten.

Per afgewerkt niveau ontvangt de deelnemer een herinnering. Deelnemers aan Niveau 1 ontvangen een Sport-is-tof-pet, Deelnemers aan Niveau 2 een Sport-is-tof-handdoek en de Deelnemers aan Niveau 3 een sporttas.

### Fase 6: Impulsen Provinciaal Sportbeleid (1987-....)

Wegens de verschillende evoluties die de Vlaamse provincies sedert 1970 hebben doorgemaakt, drong zich een provinciale aanpak op. Per jaar zou een promotie-actie gevoerd worden in één welbepaalde provincie, op die manier wordt de samenwerking tussen de landelijke overheid, het provinciebestuur en de gemeenten geïntensifieerd. De eerste provincie, in het kader van deze nieuwe promotie aanpak is Limburg, onder de slogan "Limburg Sportief" 1987.

**Sport is tof ACTIE**

De "Sport is tof" actie is een nieuw "Sport" initiatief van het BLOSO om de sport in je gemeente extra in de kijker te stellen.

**NIVEAU'S**

**NIVEAU 1**  
Om niveau 1 te behalen moet je deelnemen aan 4 "Sport is tof" activiteiten, 2 verschillende sportdisciplines.

**NIVEAU 2**  
Bij deelnemen aan 6 "Sport is tof" activiteiten, 3 verschillende sportdisciplines, heb je meteen niveau 2 afgewerkt.

**NIVEAU 3**  
Het laatste niveau is tevens het zwaarste. In actie je voldoende kaart te bezitten heb je 10 "Sport is tof" activiteiten, 4 verschillende sportdisciplines.

Milk + sport - konditie!

VLAAMSE GEMEENSCHAP

BLOSO

Sport is tof!

en kan best in je buurt

## LIMBURG SPORTIEF 1987

### Actie strategie

#### A. Promotie via reclame en publiciteitstechnieken

- **Algemene** affiche : "Limburg Sportief"  
Stickers (drie formaten)  
Opdrukaffiche "Limburg Sportief"
- **Specifieke** publiciteitscampagne :  
thema affiches - tweemaandelijks,  
"Limburg is Sportief" : januari-februari  
"Sport op school" : maart-april  
"Sport is gezond" : mei-juni  
"Eerbied voor sportaccommodaties" : juli-augustus  
"Sport in clubverband" : september-oktober  
"Limburg blijft sportief" : november-december.

#### B. Activiteitenprogramma

##### 1. Speerpuntacties

- Limburg "Doet mee" op 1, 4 en 5 april (1 000 deelnemers)
- Limburgse jeugdsportdag op 8 april 1987 (3 500 deelnemers)
- Limburg Danst van 21 t.e.m. 26 april 1987 (1 000 deelnemers)
- Limburg Fietst in de week van 21 tot 28 juni 1987 (21 000 deelnemers)
- Limburg Gordelt op 6 september 1987 (3 000 deelnemers)
- Limburgse sportdag voor senioren op 27 augustus 1987 (800 deelnemers).

##### 2. Limburgse sportdagen

- 2A. **Gemeentelijke sportdagen**  
Eind februari hadden reeds 43 van de 44 Limburgse gemeenten hun activiteitenpakket in het kader van "Limburg Sportief" voorgesteld. Per ingediend voor-

stel vanuit de gemeente werd een toelage van 50 000 BF toegekend.

##### 2B. Federale sportdagen

- 39 Federaties dienden voorstellen in, in het kader van "Limburg Sportief". Per ingediend en goedgekeurd voorstel vanuit de federatie werd een toelage van 60 000 BF (Cat. A), 36 500 BF (Cat. B), 12 500 BF (Cat. C) toegekend.

##### 3. Schoolsportacties

- Schoolsportdag : 20 mei 1987**
1. Basisonderwijs - Kapermolen Hasselt.  
Spelencircuit, zwemonstraties en zwemestafette (3 000 deelnemers).
  2. Secundair onderwijs meisjes - sporthal Runkst Hasselt.  
Danshappening met vrije optredens, danscompetitie en dansinstuif. Als slot de "Limburg Sportief"-dans in massauitvoering (800 deelnemers)
  3. Secundair onderwijs jongens - sportcentrum Kiewit Hasselt.  
Omnisportdag met atletiek, volleybal, zaalvoetbal en tennis (400 deelnemers).

##### Internationale schoolsportmanifestaties

1. F.I.S.E.C. van 20 tot 26 april 1987.  
Een organisatie van de Internationale Schoolsportfederatie voor het Vrij Onderwijs met voetbal, oriëntatielopen en badminton (400 deelnemers);
2. I.S.F. voetbaltornooi van 1 tot 8 juli 1987.  
Een organisatie van de Internationale Schoolsportfederatie met 16 deelnemende landen :

16 jongensploegen en 6 meisjesploegen (600 deelnemers).

#### C. Limburgse recreatiecentra

Een aantal monitoren bezoeken de Limburgse recreatiecentra (een 15-tal) om er volkssport- en/of recreatiesportnamiddagen te organiseren. Dit mobiel Limburg-Sportief-team animeert telkens gedurende één week een bepaald centrum.

Met de volgende centra werden contacten gelegd :

- Hengelhoef, Houthalen
- Molenheide, Helchteren
- Marec vzw, Kinrooi.



## OOST-VLAANDEREN SPORTIEF 1988

### Actie strategie

#### A. Promotie via reclame en publiciteitstechnieken

- **Algemene** affiche : "Oost-Vlaanderen Sportief"  
Stickers (2 formaten)  
Opdrukaffiche "Oost-Vlaanderen Sportief"
- **Specifieke** publiciteitscampagne :  
thema affiches - tweemaandelijks

Sport voor de vrouw  
Sport in clubverband  
Sport voor het gezin  
Sport voor mindervaliden  
Sport voor de derde leeftijd

#### B. Activiteitenprogramma

1. **Speerpuntacties** (100 000 deelnemers)  
Elke Oostvlaamse BUREN-SPORTDIENST stelt een speerpuntactie voor :
  - \* Meetjeslandse Badmintonhoogdagen op 26-27 maart 1988
  - \* Zuid-Oostvlaamse sportdag voor gepensioneerden te Zottegem op 25 april 1988
  - \* Waasland : Andersvalidendag te Sint-Niklaas op 31 mei 1988
  - \* Schelde-Durme : Interstedenspel te Lokeren op 7 augustus 1988.

Pedaal '88 fietstocht vanuit elke Oostvlaamse gemeente naar de Cultuurbeurs HAPPENING '88 in de gebouwen van Flanders Expo te Gent - oktober 1988, (1 586 fietsers).

Oost-Vlaanderen Gordelt op zondag 4 september 1988 in Sint-Genesius-Rode. Sportdag voor Haar in samenwerking met de socio-culturele vrouwenvereni-

gingen. Senior Sportief een sportdag voor de derde leeftijd in het Provinciaal Domein Puyenbroeck te Wachtebeke.

2. **Oostvlaamse sportdagen** - gemeentelijk (48) en federaal (43).  
Zowel aan de gemeenten als aan de provinciale sportfederaties wordt de kans gegeven om op basis van interne behoeften en zelfwerkzaamheid NIEUW-SOORTIGE ACTIEPROGRAMMA'S te ontwikkelen.  
Elke gemeentelijke organisatie of erkende sportfederatie met een goedgekeurd programma heeft in 1988 een EXTRA-ONDERSTEUNING gekregen voor de programmatie van Sport-voor-Allen-activiteiten of voor de promotie van de betrokken sporttak in Oost-Vlaanderen.

#### 3. Provinciale activiteiten

- \* Mindervaliden-sportweekend in samenwerking met de federaties, beschutte werkplaatsen; bezigheidshomes; in het Provinciaal Domein Puyenbroeck - september 1988.
- \* Dag van de kaatssport.
- \* Oostvlaams Krulbolkkampioenschap in samenwerking met Vlaamse Volkssportcentrale.

#### 4. BLOSO-organisaties

- \* Een wedstrijd "Sportief Gezin" in elke Oostvlaamse gemeente, op dezelfde dag, met een grote finale in het Provinciaal Domein Puyenbroeck.
- \* Recreatief volleybaltornooi voor gemeenten.
- \* Gezamenlijke actie vanwege de vier Oostvlaamse BLOSO-sportcentra : Gent, Oordegem,

Sint-Niklaas, Sint-Jan-in-Eremo.

#### 5. Schoolsportactie

- Netoverschrijdend initiatief in samenwerking met de gemeentelijke sportdiensten.
- \* 4 mei 1988 : LENTEWADELING voor het basisonderwijs (7 446 leerlingen).
  - \* 11 mei 1988 : RECREATHLON voor het hoger secundair onderwijs.
  - \* 18 mei 1988 : SPORHAPPENING voor het middelbaar onderwijs telkens in elke Oostvlaamse gemeente.



## BRABANT SPORTIEF 1989

### Actie strategie

#### A. Promotie via reclame en publiciteitstechnieken

- **Algemene** affiche : "Brabant Sportief"  
Stickers (2 formaten)  
Opdrukaffiche "Brabant Sportief"
- **Specifieke** publiciteitscampagne : thema affiches - tweemaandelijks  
Sport houdt je jong  
Sport is overwinnen  
Sport welkom in de Club  
Sport start op school  
Sport met heel het gezin  
Sport tof in Brussel, speciaal afgestemd op alle Vlaamse Brusselselaars.

#### B. Activiteitenprogramma

##### 1. Gemeentelijke en federale sportdagen

Veertig gemeenten dienden een voorstel in met vernieuwende initiatieven op het vlak van sportvoor-Allen, en meer dan 45 provinciale comités van landelijk erkende sportfederaties promoten in het kader van Brabant Sportief hun sporttak naar alle Brabanders toe.

##### 2. Speerpuntacties

Daar waar de Brabantse sportdagen vooral op lokale leest geschoeid zijn, dacht een advieswerkgroep een aantal speerpuntacties uit die een regionale of provinciale uitstraling kennen :

1. **Brabant fietst** : Elke gemeente die in de periode van mei tot augustus organiseert die kiert in "Brabant Sportief" zal afhankelijk van het aantal deelnemers fietsreflectoren

en een folder "veilig fietsen" ter beschikking worden gesteld.

2. **Brabant gordelt** : zoals elk jaar zal het merendeel van de Gordelaars bestaan uit Brabanders, maar met een reflecterende "Brabant Sportief"-zweetband zal dit op 3.9.1989 duidelijk opvallen.
3. **Senior sportief** : Alle 50-plussers die jong van hart zijn worden op 2.7.1989 verwacht op een grootse omnisportdag in en rond de Vrije Universiteit te Brussel. Naast een uitgebreid sportaanbod waarin ieder zijn gading zal vinden is er een animatieprogramma en de Brabant Sportief volksdans voorzien.
4. **Vormingsdag voor beleidsverantwoordelijken en vrijwilligers in de sport** : in het najaar worden alle schepenen voor sport, sportfunctionarissen, leden sportraden, gangmakers en leden provinciale comités van erkende sportfederaties uitgenodigd voor een vormingsdag. Deze dag zal een stimulans betekenen tot de oprichting van een Provinciale Sportraad.
5. **Tennistornooi voor verderstuderenden** : voor alle verderstuderende jongeren wordt in augustus een tennistornooi met randactiviteiten op touw gezet in het HORTON te Wommel.
6. **Schoolsportactie** : de schoolgaande jeugd zal in Brabant trachten gezamenlijk zoveel mogelijk kilometers te zwemmen, te schaatsen of te lopen.  
— Brabantse Zwemmarathon : op 15.11.1989 tijdens de

Vlaamse Zwemweek voor Lager Onderwijs.

— Brabantse Schaatsmarathon : van 15.11.1989 tot 7.3.1990 voor Hoger Middelbaar Onderwijs.

— Brabantse Veldloopdag : op 27.9.1989 lopen jongeren uit het Lager Onderwijs in en rond de school.

7. **Brabant beweegt** : in het weekend van 30 september - 1 oktober zal heel **Brabant Bewegen** want elke Brabantse gemeente zal zijn inwoners een adembenemend programma serveren. Het aantal afgelegde kilometers wordt samengeteld en op 1 oktober via de radio de ether ingestuurd.

Het programma van Brabant Sportief 1989 is duidelijk afgestemd op alle mogelijke doelgroepen met het "doen doen" als ondertoon. Slechts wanneer alle Brabantse structuren en sportgeledingen op elkaar inspelen en de nodige creativiteit aan de slag leggen, is deze doelstelling realiseerbaar.



## SLOTBESCHOUWING

**H**et komt natuurlijk aan de geschiedschrijving toe om uit te maken wat de zeventiger en tachtiger jaren het meest kenmerkte.

Maar één zaak staat vast : niemand zal de ingrijpende verandering kunnen negeren die de leefwijze, of beter beweegwijze, van de Vlaamse bevolking in die jaren heeft gekend.

Een algemeen besluit voor de toekomst is moeilijk te trekken. Meer dan wat ook is Sportvoor-Allen iets dat voortdurend in 'beweging' is. Daarom zijn tussentijdse studies en evaluaties, zo belangrijk.

Het sportbeleid voor de eerstkomende jaren ligt niet in onze handen. In elk geval worden acties, die in plaats van een kwantitatieve een kwalitatieve verbetering brengen, hoe langer hoe meer prioritair, waaronder : de verdere integratie van de sport in het algemeen culturele gebeuren, het bewegen van tot nog toe niet bereikte doelgroepen zoals bijvoorbeeld de lagere socio-professionele klasse, schoolverlaters..., betere samenwerkingsvor-

men tussen privé- en gemeentelijke beleidsorganen, structurele aanpassingen op het vlak van federale werking, betere ondersteuning van het vrijwilligerskader, het aanstellen van een degelijk sporttechnisch en professioneel kader, betere begeleiding en opvangmogelijkheden van de recreatiesporters... . In ieder geval is er één vaststelling die we als een les mogen onthouden. Hoe belangrijk en zelfs plezierig sport voor alle mensen ook is... uit eigen beweging beginnen velen er niet aan, of houden het niet lang vol. Mensen moet je voortdurend aanzetten en stimuleren om het natuurlijkste en plezierigste te doen wat er is : sport als middel om de zo nodige portie beweging te nemen.

Het is bovendien zo dat alles wijst op een toename van vrije tijd en de zinnige besteding ervan o.m. door sportactiviteit. Deze sector kan in de toekomst een terrein worden van nieuwsoortige economie.

Ten eerste kan deze sector een afzetgebied vormen voor een uitgebreide tewerkstelling van part- of

fulltime sporttechnische geschoolden. Sinds enkele jaren immers stellen wij vast dat het vrijwillig kader in de praktijk meer en meer gaat evolueren in de richting van het semi-professionalisme en zelfs professionalisme.

Ten tweede bieden de economische mogelijkheden van de sportsector eveneens belangrijke perspectieven voor handel en nijverheid : bouwsector, sportuitrusting en sportmateriaalfabricatie. Van bij het begin van de sportpromotie werd in Vlaanderen de nadruk gelegd op een belangrijke financiële bijdrage vanwege de gebruikers. Indien men daar aan toevoegt de niet onaardige financiële weerslag i.v.m. transfert, transport, toegangsprijzen, huurprijzen e.a. zou een verdere uitdieping van de economische studie in de sportsector wel bijzonder interessant kunnen zijn.

WENSEN WIJ AAN BOVENGE-  
NOEMDE EVOLUTIE EEN BLIJ-  
VENDE STIMULANS TE GEVEN  
DAN IS EEN BLIJVENDE IN-  
VESTING IN DE SPORTPRO-  
MOTIE EEN DWINGENDE  
CONSEQUENTIE.

"ECONOMISCHE IMPACT VAN DE SPORT", J.M. Agten; R. Wagemans (studierapport 3, BLOSO).

KB  
Sport

WORLD  
GYMNASIADEN  
FLANDERS 1990 BELGIUM  
BRUGGE 20-27/5

KB  
Sport